

Věc C-228/06

Mehmet Soysal

a

Ibrahim Savatli

v.

Bundesrepublik Deutschland

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Oberverwaltungsgericht
Berlin-Brandenburg)

„Dohoda o přidružení EHS-Turecko – Volný pohyb služeb – Vízová povinnost pro
vstup na území členského státu“

Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 19. února 2009 I - 1034

Shrnutí rozsudku

1. Mezinárodní dohody – Dohoda o přidružení EHS-Turecko – Volný pohyb osob – Svoboda usazování – Volný pohyb služeb – Pravidlo standstill upravené v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu

(Dodatkový protokol k Dohodě o přidružení EHS-Turecko, čl. 41 odst. 1)

2. *Mezinárodní dohody – Dohoda o přidružení EHS-Turecko – Volný pohyb osob – Svoboda usazování – Volný pohyb služeb – Pravidlo standstill upravené v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu*
(Dohoda o přidružení EHS-Turecko; dodatkový protokol k Dohodě o přidružení EHS-Turecko, čl. 41 odst. 1)

1. Článek 41 odst. 1 dodatkového protokolu k Dohodě o přidružení EHS-Turecko, který stanoví, že smluvní strany mezi sebou nebudou zavádět nová omezení svobody usazování a volného pohybu služeb, má přímý účinek. Toto ustanovení totiž ve svém jasném, přesném a bezpodmínečném znění uvádí jednoznačnou klauzuli „standstill“, která obsahuje povinnost, k níž se zavázaly smluvní strany, jež odpovídá po právní stránce pouhému zdržení se jednání. V důsledku toho se lze práv, která uvedené ustanovení přiznává tureckým státním příslušníkům, na něž se použije, dovolávat před soudy členských států.

posledně uvedený mohl své služby poskytovat.

(viz body 45–46)

2. Článek 41 odst. 1 dodatkového protokolu k Dohodě o přidružení EHS-Turecko, který stanoví, že smluvní strany mezi sebou nebudou zavádět nová omezení svobody usazování a volného pohybu služeb, je nutno vykládat v tom smyslu, že od vstupu tohoto protokolu v platnost brání zavedení vízové povinnosti pro vstup tureckých státních příslušníků na území členského státu za účelem poskytovat zde služby na účet podniku usazeného v Turecku, pokud k tomuto datu nebylo takovéto vízum požadováno.

Krom toho čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu se mohou platně dovolávat turečtí řidiči dálkové dopravy, kteří jsou zaměstnání podnikem usazeným v Turecku, který v členském státě legálně poskytuje služby, neboť pracovníci poskytovatele služeb jsou nezbytní pro to, aby

Uvedené ustanovení totiž obecně zakazuje přijetí jakéhokoliv nového opatření, které by mělo za cíl nebo za následek podrobení

výkonu svobody usazování nebo volného pohybu služeb tureckým státním příslušníkem na území členského státu restriktivnějším podmínkám, než jsou ty, které platily v okamžiku vstupu dodatkového protokolu (tedy k 1. lednu 1973) ve vztahu k dotčenému členskému státu v platnost.

Pokud jde o turecké státní příslušníky, kteří na území jednoho členského státu hodlají na základě dohody o přidružení využít volného pohybu služeb, je vnitrostátní právní úprava, která tuto činnost činí závislou na vydání víza, které není možné vyžadovat od příslušníků Společenství, způsobilá narušit efektivní výkon této svobody, a to zejména z důvodu dodatečného a opakovaného administrativního a finančního zatížení, které s sebou nese získání takového povolení, jehož platnost je časově omezena. Krom toho v případě, kdy je žádost o vízum zamítnuta, brání právní úprava tohoto typu výkonu uvedené svobody.

Z toho plyne, že takováto právní úprava, která dne 1. ledna 1973 neexistovala, má za účinek přinejmenším podrobení výkonu hospodářských svobod zaručených dohodou o přidružení tureckými státními příslušníky přísnějším podmínkám, než které v dotčeném členském státě platily v okamžiku vstupu dodatkového protokolu

v platnost. Za těchto podmínek představuje taková právní úprava „nové omezení“ ve smyslu čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu pro právo tureckých státních příslušníků bydlících v Turecku volně v dotčeném členském státě poskytovat služby.

Tento závěr nemůže být zpochybněn okolností, že uvedená vnitrostátní právní úprava představuje pouze provedení jednoho ustanovení sekundárního práva Společenství. V tomto ohledu přednost mezinárodních dohod uzavřených Společenstvím před akty sekundárního práva Společenství velí vykládat tyto akty v co největším možném rozsahu v souladu s uvedenými dohodami.

Naopak klauzule „standstill“, která je uvedena v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu k Dohodě o přidružení EHS-Turecko nebrání přijetí pravidel vztahujících se stejným způsobem na turecké státní příslušníky a na příslušníky Společenství.

(viz body 47, 55–59, 61–62 a výrok)